

44

Colectia POVESTIRI STIINTIFICO-FANTASTICE

D. SZILÁGYI — M. CÎRLOANȚĂ

~~Duelul~~
~~mut~~

EDITATA
DE REVISTA
STIINTA
TEHNICA

DUELUL MUT

TREI BĂTAI ÎN UȘA

Sub soarele prietenos al după-amiezei de mai, centrul Bucureștilor, plin de animație, pare un imens mozaic de culori. O mulțime voioasă, zgomotoasă, exuberantă, caracteristică orașelor sudului, inundă străzile, bulevardele.

Trecătorii sînt asaltați de florărese :

— Ia violete... ia violete... violetele...

Un vinzător de ziare se agită :

— 'formația Bucureștiului...

Luna mai, luna florilor și a iubirii, își revarsă cu dărnicie farmelele. Zilele însoțite au alungat amintirea iernii cu viforități și cu munți de zăpadă. Bucureștii renasc. Parcurile, bulevardele își recapătă farmecul pe care li-l răpise toamna trecută. Oamenii sînt veseli, în ochii lor parcă scîlbește așteptarea. Unii așteaptă fiorul primei dragoste, alții caută uitarea. Mulți pornesc să înfăptuiască visuri mărețe. Chemarea marilor șantiere pare că și-a întărit ecoul. Primăvara Bucureștilor e tulburătoare.

Străinul care a cunoscut Bucureștii iarna, cînd marele oraș se zgribulește sub suflarea înghețată a Crivățului, rămîne uimit cînd îl regăsește primăvara. La București, spre deosebire de alte orașe, în care trecerea de la iarnă la vară se petrece lent, treptat, timp de săptămîni și luni, ieșirea din iarnă se face peste noapte. Bucureștii erup primăvara ca florile zarzărului. Bucureștenii își leapădă paltoanele, șubele, fularele, care le ascundeau fața, căciulile, care le umbreau ochii. Femeile par a fi apărut atuncea, brusc, după o lungă absență, o dată cu cerul senin și cu pomii înfloriți. An de an, în prima zi de primăvară descoperi cît de mulți copii sînt în orașul iubit și cît de vesel și sonor e risul lor. În zilele de mai ai impresia că pînă și străzile se lărgesc, se destind după amorțeala în care au stat aproape o jumătate de an.

În această după-amiază, pe bulevardul Magheru, în fața cinematografului „Patria”, trecea un bărbat în vîrstă, corect îmbrăcat, cu privirea inexpressivă. Pășea fără grabă, contemplînd rece mulțimea. Nu lua parte la animația generală. Nu părea impresionat nici de revărsarea soarelui de primăvară, nici de tumultul trecătorilor. Traversă bulevardul și intră în bufetul „Expres”. Zăbovi înăuntru doar cîteva clipe. Poate era nemulțumit de sortimentul bucatelor. Își continuă plimbarea pe bulevard în sus. Se opri la stația de autobus, dar autobusul

întirzia. Își consultă ceasul. Renunță la autobus. Merse cîtva timp, apoi coti pe o străduță, pe alta și intră într-un bloc. Se îndreptă liniștit spre lift. În hol era doar portarul. Acesta își ridică ochii, somnoros, apoi își lăsă din nou capul pe brațe, continuîndu-și... serviciul.

Vizitatorul intră în cușca ascensorului și apăsă pe buton. La etajul 3 cobori și, închizînd cu grijă ușa, așteptă pînă ce liftul porni să coboare. Apoi urcă pe scări spre catul următor. Acolo se opri cîteva clipe, cercetînd ușa apartamentului 32. Incercă ușurel clanța: ușa era încuiată. Atunci își scoase mînușa și cu degetu-i costeliv bătut de trei ori. Bătu discret, dar îi păru că ușa răsună ca o tobă. Privi împrejur: nimeni. Dinăuntru — nici un răspuns. Trecură cîteva clipe lungi, poate un minut. Cînd se pregătea să bată din nou, dinăuntru răzbătu un scîrîit ușor. Vizeta de la ușa clipi ca un ochi, apoi ușa se deschise. În prag apăru un bărbat brunet, înalt, bine legat, îmbrăcat în haină de casă de culoare vișinie, cu brandenburguri argintii.

— Pe cine căutați ?

— Bună ziua. Iertați-mă că vă deranjez. Aici e apartamentul 32 ?

— Intocmai. Cu cine am onoarea ?

— Sînt de la Editura tehnică. Am o chestiune, o nimica toată. Vă deranjez doar un minut. Dacă-mi permiteți am să intru. Numai un minut...

Ușa se deschise mai larg. Cei doi intrară. Ușa se închise la loc, masivă, întunecată. Pe culoar, pe scară, se făcu iar liniște. Afară, pe străzi și în parcuri, pămîntul, iarba, florile se încălzeau sub razele soarelui. Înăuntru, între ziduri, în umbra coridoarelor și a holurilor se mai păstrase ceva din răcoarea iernii.

Dacă cineva străin s-ar fi putut strecura atunci nevăzut în apartament, ar fi asistat la următoarea convorbire :

— Vă ascult.

— Vă rog foarte mult să mă ascultați.

Vizitatorul desfăcu cu grijă servieta, scoînd cîteva cărți și un catalog de titluri, scuzîndu-se din nou :

— V-am deranjat la o oră nepotrivită, dar...

— Nu face nimic. să terminăm mai repede !

— Da, dar poate soția dumneavoastră...

— N-am soție !

— O, singur-singurel în aceste zile de mai...

În glasul vizitatorului se deslușea o notă de ironie. Stăpinul casei ridică iritat capul. Insistența necunoscutului începea să-l agaseze. Luă în mînă catalogul, rostind sec :

— Sînt singur cuc. Iar cu primăvara ocupă-te dumneata... că ești de la o editură științifică !

Vizitatorul nu se supără. Dimpotrivă. Privi iscoditor camera. Apoi, pesemne mulțumit de cele constatate, se întoarse din nou spre gazdă și pe un ton serios întrebă :

— Nu sînteți de părere că... iubirea nu moare niciodată ?

Deși pornit împotriva iubirii, cel căruia îi fuseseră adresate cuvîn-

tele fu neașteptat de impresionat. Păli. Abia peste o clipă putu să răspundă, cu oarecare nesiguranță în glas :

— ...Totul e trecător.

Dar, lucru nefiresc : cei doi discutau despre dragoste, cu priviri crunte. Au devenit deodată gravi. Pronunțau cuvintele rece, mașinal, sacadat ; suna ca un schimb de parolă. De ce oare ?

Cine știe ? La convorbire n-a asistat nimeni. Ea a decurs în spatele unei uși masive, în biroul elegant, dar sobru, cu ferestrele închise.

Abia după o oră, vizitatorul necunoscut a ieșit din nou în stradă. S-a oprit puțin, s-a întors spre a feri de vint flacăra chibritului cu care-și aprindea țigara, traversă spre celălalt trotuar și dispăru după colț.

Pe străzi, pe bulevarde, mulțimea își continua tălăzuirea, bucurindu-se de ziua primăvărată. În atelierele și în halele uzinelor, în birouri, pe schele, oamenii munceau, schimbau glume. Viața își urma cursul, tumultuoasă, atotputernică. Nimeni nu știa că undeva, pe o străduță liniștită din centru, la o ușă de la etajul patru al unui bloc au răsunat trei misterioase bătăi în ușă.

Nimeni nu bănuia că începuse un duel mut.

VICLEANUL MEFISTO ÎȘI PIERDE URMA

— Tovarășe maior, eu am propus de mult să-l arestăm. Acest ticălos cîntăreț de cor bisericesc nu mi-a plăcut din prima clipă. Acum... acum s-a dus totul pe copcă... Eu am...

— Tovarășe locotenent ! Încetați cu lamentările !

— Am înțeles !

Locotenentul Adrian, în poziție de drepți, privea țintă în ochii șefului său. Nu-l văzuse încă niciodată minios.

— Tovarășe maior...

— Locotenent Adrian, raportați cum s-au desfășurat lucrurile. Pe scurt. Ascult.

— Tovarășe maior, după cum ați ordonat, l-am urmărit pas cu pas. Locotenentul Toth a rămas să supravegheze casa. M-am ținut după individ. El a apucat-o pe strada Romulus.

— Pe stradă era circulație animată ?

— Nu, nu era nimeni.

— Da. Continuați.

— Chiar la colț, unde strada Romulus dă în strada Ghenadie Petrescu, e o stație de tramvai. Pe acolo trece 7.

— Știu. Continuați.

— Pe linia asta, vagoanele trec destul de rar, așa că eram liniștit. Dar nu știu cum s-a nimerit că tocmai atunci veni vagonul, ca la comandă. N-am mai avut timp să-l prind. Am chemat repede mașina care venea în urmă și am pornit în urmărirea tramvaiului. Am ajuns vagonul la stația următoare — la strada Parfumului. Am

oprit în spate, ca să las lumea să urce și să coboare. M-am uitat atent: omul meu era înăuntru. După ce tramvaiul a pornit, l-am depășit, am lăsat mașina și m-am postat în stație. Am pindit atent dacă individul nu coboară. M-am urcat pe scară și, ținând ușa, am așteptat să se închidă ușa din față. Acum celălalt nu mai putea cobori. Deci trebuia să fie înăuntru. Dar ia-l de unde nu-i. Se evaporase. Nenorocitul ăsta de tramvai 7 face acolo atâtea cotituri prin labirintul de străduțe, încît prada mi-a scăpat.

— Destul. Și Toth ce spune?

— Că individul nu s-a mai întors acasă. I-am percheziționat locuința, dar n-am găsit nimic deosebit. Afară doar de această carte.

Adrian întinse maiorului un volum cu scoarțe ferfeniță. Era un roman de duzină, tradus din englezește de Jul. Giurgea. Ceea ce-i atrăsese atenția lui Adrian era un dialog subliniat cu creion albastru. Eroul și eroina filozofau:

„— Iubirea nu moare niciodată!

— Totul e trecător!”

Mayorul cercetă cartea și o depuse pe birou.

— Altceva?

— Nimic.

— Bine, sinteți liber. Trimiteți-l la mine pe căpitanul Moraru.

Locotenentul Adrian salută și plecă. Conștiința greșelii săvârșite, dar mai ales faptul că-și pierduse cumpătul, îl apăsa. Posomorit, îl anunță pe Moraru că e chemat de maior, apoi se încuie în birou spre a descurca ștele în care se încurcase. Da, situația era cît se poate de proastă. Vinatul viclean îi scăpase din mînă.

Nici acum nu se putea dumiri asupra substratului acestui caz. Cîntărețul de cor bisericesc fusese semnalat Securității de către un pensionar. Mayorul îi ordonase să-l urmărească și să afle toate amănuntele privind comportarea acestuia. Misiunea i se părea a fi ușoară, ba chiar fără noimă. Adrian visa „cazuri teribile”, probleme rare, în care să-și afirme perspicacitatea. Voia să rezolve cazuri celebre pentru a deveni el însuși celebru. Și asta cît mai repede. Cînd colo era pus să se țină după un bătrîn ramolit, un cîntăreț de cor bisericesc, cu un trecut, ce-i drept, nu prea bisericos.

— Mayorul îmi subapreciază forțele, asta e, își zisese Adrian, nemulțumit.

Acum stătea și medita din nou la cele ce i se întîmplaseră. Privea a nu știu cîta oară fișa pe care trecuse cu meticulozitate datele individului urmărit: „Petre Cunea — 65 de ani; crime de război, participare la masacre în timpul rebeliunii legionare”.

Citea și recitea aceste cuvinte și nu putea înțelege de ce voia maiorul să tergiverseze cazul. Vinovăția era doar dovedită, criminalul trebuia arestat. Dosarul lui Cunea era de mult întocmit. Mai lipsea doar acuzatul. Și acum cînd acuzatul apăruse...

Supărat și necăjit, Adrian privea țintă în tavan.

În acest timp, căpitanul Moraru se prezentase în fața maiorului.

— Orđonați, tovarășe maior.

Mayorul, stînd în spatele biroului, citea pagina a patra a

„Scintei”. După ce mai stărui asupra unui articol citeva clipe, lăsă din mină ziarul și își ridică privirea spre noul sosit.

— la loc. Trebuie să stăm puțin de vorbă.

Moraru se așază în fotoliu.

— la acest dosar și studiază-l.

Moraru luă dosarul și se adinci în lectura lui. Maiorul îl lăsă să citească și se depărtă, privind pe fereastră. Într-un tirziu, Moraru închise dosarul și-și ridică ochii.

— Gata ?

— Gata, tovarășe maior.

— De acest caz s-a ocupat locotenentul Adrian. Mă-nțelegi ?

— Da, tovarășe maior. Dar permiteți-mi, ați spus „s-a ocupat“ ?

— Da, „s-a ocupat“ și n-a lucrat bine. Din acest moment cazul îl vei prelua dumneata.

— Am înțeles.

— Pentru asta te-am chemat. Acum cunoști dosarul.

— Da, mi-am dat seama despre ce e vorba.

— Ce părere ai ?

— O părere completă nu-mi pot forma, fiindcă am parcurs doar fugitiv documentele. Totuși, dacă-mi permiteți, aș avea cite ceva de spus.

— Spune.

— Am convingerea că acest Cunea are pe conștiință nu numai crimele din trecut.

— Ce te face să crezi asta ?

— Indicii precise, e adevărat, nu avem. Doar ipoteze. Reapariția lui, după atîția ani de zile, în orice caz nu este întîmplătoare. Un asemenea om nu iese la suprafață fără motive deosebite. Și pe urmă mai e sublinierea din cartea confiscată la percheziție. Cunea n-a citit prea multe cărți în viața lui. Dacă a citit ceva, apoi trebuie să fi fost „Mein Kampf“, deși mă îndoiesc s-o fi citit și pe aceea pînă la sfîrșit. E un produs tipic al legionarismului, o brută primitivă, plin de dispreț față de cultură. Nu pot să cred nici în ruptul capului că sublinierea se datorește vreunei tirzii pasiuni pentru limbajul îndrăgostiților. Trebuie să fie altceva.

— Dar de unde știi că a făcut el sublinierea ? Cartea e uzată, a trecut prin multe mîini.

— Se poate să n-o fi făcut el, dar în orice caz e recentă. Stratul de grafit colorat e proaspăt, n-a apucat să se întindă și să se șteargă, cum se întîmplă cînd cartea e des răsfoită. Asta nu-i deloc greu de constatat, se vede și cu ochiul liber.

— Concluzia ?

— Concluzia mea este că dialogul subliniat reprezintă o parolă. Am două ipoteze. Prima : Cunea și-a însemnat parola, de teamă să n-o uite. În sprijinul acestei ipoteze e faptul că individul stă într-adevăr destul de prost cu memoria. În general nu prea strălucește prin intelect. Dar pe de altă parte, metoda e prea stîngace, bătătoare la ochi și riscantă. Dacă Cunea e prost, în schimb stăpînii săi probabil că nu

sînt. De aceea aş renunţa la această ipoteză. A doua ipoteză e aceea că parola, consemnată în carte, nu i-a fost transmisă direct de către şefii lui, ci printr-un intermediar oarecare. De pildă, i se putea transmite dispoziţia să meargă la anticarul cutare sau la vreun talcioc sau la cetăţeanul X şi să ceară cartea cu titlul respectiv, în care va găsi parola.

— Raţionamentul duminale e interesant. Dar ce părere ai despre ceea ce a păţit Adrian?

— Adrian este o fire expansivă, fără experienţă şi... îngîmfat.

— Nu, nu despre asta te-am întrebat. Ce părere ai despre felul cum i-a scăpat Cunea. Ai acolo în dosar raportul lui?

— Da, l-am citit. Aici se pot ivi, de asemenea, două ipoteze. Prima e că individul a sărit din tramvai în mers. Terenul pe care s-a desfăşurat acţiunea e propice pentru aşa ceva. Tocmai aceasta l-a înşelat pe Adrian. După părerea mea, Cunea n-a sărit din tramvai. La 65 de ani aşa ceva e greu de realizat. Într-un cuvînt, convingerea mea e că acest Cunea a rămas în tramvai şi — într-un fel oarecare — l-a păcălit pe Adrian.

Maiorul surise:

— Şi în privinţa asta ipoteza duminale concordă cu a mea.

După ce stătu citeva clipe concentrîndu-şi gîndurile, maiorul urmă:

— Da. Şi acum, după ce ai făcut cunoştinţă cu subiectul, să trecem la fapte. Ai sezisat lucrurile. Aceasta îmi întăreşte părerea că am făcut bine că te-am ales pe dumneata pentru această misiune. După cum ai presupus, Cunea adaugă la crimele sale vechi altele noi. Pe vremea rebeliunii se numea Marin Chirilă, azi se cheamă Petre Cunea şi lucrează sub indicativul Senior. Este agent al cunoscutei oficine cu care am mai avut de furcă pînă acum. Se vede că dolarii îl atrag tot atît de mult ca şi mărcile hitleriste pe vremuri. Sosirea lui la Bucureşti ne-a fost semnalată de un pensionar în casa căruia se stabilise şi care l-a recunoscut. Dar noi îl urmărim de mai multă vreme, cam de o lună. Asupra acestei chestiuni deţinem unele informaţii care ne-au prevenit. N-am să insist asupra sursei din motive pe care nu-i greu să ţi le inchipui. Dar nu asta contează. Important e că avem deja un capăt de fir. Aşadar în ziua în care Senior ne-a scăpat din mină, el se ducea la întîlnire. Cu cine? Bineînţeles nu cu o fetişcană, ci cu... Mefisto. Da! Cu Mefisto... Ce-i drept, indivizii ăştia au citeodată umor. Numai că nouă nu ne arde acum de haz. O dată cu pierderea urmei Seniorului, ne-a scăpat printre degete şi acest blestemat Mefisto. Nu ştim cine e el, dacă e romîn ori străin, de cînd e în ţară, dacă e singur sau dispune de o reţea. Deocamdată totul e învăluit în mister. Cunea trebuia să ne ducă la dezlegarea misterului. Dar...

Maiorul tăcu un moment, apoi continuă.

— Pe Mefisto nu-l cunoaştem. Deci stăm destul de prost. Vicleanul Mefisto şi-a pierdut urma. Se cere să lucrăm cu multă dibăcie. Tocmai de aceea ne-am oprit la dumneata. Vei lucra avînd în subordine pe locotenentul Toth. Eşti mulţumit? Bine. De altfel am exagerat zugrăvind situaţia prea în negru. De fapt nu bijbiim chiar fără

nici un punct de orientare. Am spus mai înainte că avem un capăt de fir. Anume, avem în posesia noastră informația că misiunea lui Mefisto se referă la aviație. Intr-adevăr, informația e vagă, dar n-avem ce face, trebuie să ne mulțumim și cu atât. Și încă ceva: se pare că Mefisto a pătruns într-un post cit se poate de important. Ei îl consideră ca un „atu” al lor.

Maiorul tăcu un moment, examinând expresia feței lui Moraru. Apoi continuă:

— Practic, vom proceda în felul următor.

Și începu să-i expună detaliile misiunii.

Cind Moraru ieșea din cabinetul maiorului, trecuse de miezul nopții.

TERMENUL SE SCURTEAZA CU ZECE ZILE

Colonelul Tomeanu străbătu, în pas rigid, milităresc, cabinetul său de lucru, își așează servieta pe birou, iar casceta în cuier, cu gesturile obișnuite, aceleași în fiecare zi. Ca de obicei, se minie găsind fereastra închisă; îi plăcea aerul proaspăt. Deschise fereastra, dar îi năvăli în brațe o ramură de liliac înflorit. Colonelul pufni nemulțumit și împinse fereastra la loc. Nu putea suferi florile. Acasă, de dragul fiicei sale, Anne-Marie, capitulase, se împăcase cu prezența vazelor cu flori. Dar cel puțin aici, în biroul său, rămânea intransigent — „fără acest zarzavat și fără sentimentalisme”.

Potrivit programului ce și-l stabilise și pe care-l respecta cu strictețe, Tomeanu revăzu meticolos lista problemelor ce le avea de rezolvat în cursul zilei, iar pe urmă cercetă ziarele și revistele proaspăt sosite. Trase mai aproape scrumiera de plexiglas, frumos lucrată, reprezentând un avion cu reacție cu botul ridicat, și-și aprinse o țigară.

Ușa se deschise fără zgomot și intra aghiotantul.

— Tovarășe colonel, a venit tovarășul Roman.

— Introdu-l imediat.

Oaspetele era un bărbat tânăr, cu fața bronzată, cu o înfățișare de sportiv. Dar nu era nimeni altul decât cunoscutul constructor de avioane Vlad Roman. Acest tânăr simpatic era o glorie a țării.

Colonelul îl întâmpină, stringându-i mâna cu efuziune.

— Luați loc. Într-o clipă începem.

Apoi, apăsând energic pe butonul soneriei, chemă din nou aghiotantul:

— Ofițerii convocați au venit?

— Da, tovarășe colonel.

— Să poștească... adică îi chem eu imediat.

— Am înțeles.

Locotenentul făcu stînga-mprejur și dispăru.

Colonelul ieși din spatele biroului, ocoli masa pregătită pentru ședință și se opri lângă casa de fier. Scoase dinăuntru o cheiță cu limba zimțată. Apoi se duse lângă fereastră, sub care era montată o priză. Introduse cheia înăuntru. Ca atins de o baghetă magică, pere-

tele de lingă casa de fier se desfăcu. Apăru un enorm tablou sinoptic împesitrit cu semne colorate. Il invită pe Roman să se apropie.

— Tovarășe Roman, în primul rind țin să-ți comunic o veste bună: în scurtă vreme, opera noastră va fi gata. De altfel amănuntele le vei auzi imediat, direct de la sursă. I-am convocat pe colaboratorii noștri pentru a face un bilanț și pentru a pune la punct unele lucruri. Dar înainte de a începe ședința dă-mi voie să-ți fac și o propunere. Uite, acest unghi, după părerea mea, ar trebui modificat.

Indicind un punct de pe desenul ce stătea în fața lor, colonelul își privi întrebător interlocutorul. Acesta tăcea, ginditor.

— Vă rog să-mi dați voie să recalculez. Miine vă dau răspunsul.

— De acord. Atunci să începem ședința.

Colonelul privi încă o dată cu atenție desenul, parcă pentru a-și rememora ceva, apoi scoase cheița. Peretele reveni la locul său.

Rămase o clipă îngindurat.

Era un bărbat înalt, vinjos, cărunt. Fața-i avea trăsături aspre. Două cute adinci se împreunau la rădăcina nasului. Avea privirea rece și severă. Vorbea lapidar, pronunțind cuvintele răspicat, cu tonul omului obișnuit să comande. Pe piept îi străluceau trei rinduri de barete ale decorațiilor.

Mai aruncă o privire spre masa de ședințe, apoi, deschizind ușa, chemă ofițerii care-l așteptau.

— Poștiți!

Primul intră un locotenent-colonel înalt, purtind pe piept insigna de pilot clasa întâi. După el urma inginerul maior Dobrescu. Acesta era un bărbat potrivit la statură, cu mișcări nervoase, cu ochi vii, neastîmpărați. Urma căpitanul Duca, șeful unei secții politice, și restul grupului de ofițeri.

Colonelul îi pofti să ia loc.

— Puteți fuma.

Ofițerii se așezară, privind spre Tomeanu. Acesta scoase din servietă o mapă cu documente, apoi veni și se așeză la masă, rostind cu vocea puțin răgușită:

— V-am chemat să discutăm despre „Ro-11“. Mă interesează ritmul lucrărilor.

Privirea i se îndreptă spre inginerul Dobrescu. Acesta răsfoi grăbit câteva foi de hirtie și răspunse:

— Lucrările se desfășoară în ritmul ordonat.

Colonelul tăcu o clipă apoi întrebă:

— Termenul nu poate fi scurtat?

Dobrescu îl privi la început uimit, apoi începu să se foiasească; ochi-i fugeau cînd la colonel, cînd la căpitanul Duca. Deodată izbucni în rîs:

— Tocmai aceasta voiam să vă raportez, tovarășe colonel. Parcă mi-ați fi ghicit gîndul: termenul se poate scurta, Cel puțin cu zece zile.

— Dacă-i așa, atunci e minunat. Vă felicit. Să profităm de oca-

zia că-l avem în mijlocul nostru pe tovarășul inginer Roman, autorul lui „Ro-11“, ca să punem la punct unele amănunte.

Timp de câteva zeci de minute discutară aceste amănunte. Inginerul Roman dădu indicații, făcu observații.

Cînd încheie, se adresă colonelului :

— Pe mine vă rog să mă scuzați. Trebuie să plec.

Colonelul îl conduse, iar apoi, întorcîndu-se în cabinetul său, urmă :

— Acum să auzim cum stăm cu „fondul nostru de aur“, cum stăm cu piloții ?

Locotenent-colonelul înalt, care pînă atunci privea îngîndurat spre inginer, se învioră.

— Sintem gata. În clipa cînd ordonați începem trecerea pe materialul nou.

— Tovarășul Duca ce părere are ? îl intrerupsese colonelul Tomeanu.

— N-am nimic de adăugat la cele spuse de tovarășul locotenent-colonel. Piloții sint gata și nerăbdători. Cu riscul de a deveni poetic, constat că piloții sint chemarea marilor înălțimi.

— Atunci e bine. Iată o chemare cu care sint perfect de acord. Dar ca să împrumut și eu stilul dumitale : cu riscul de a neglija poezia, continuați metodic instruirea piloților.

O dată ședința încheiată, ofițerii se îndreptară spre ușă.

— Un moment ! Căpitanul Duca și căpitanul Moraru să rămînă. Se sfătuiră toți trei, timp de câteva minute, apoi colonelul, stringînd mina lui Moraru, încheie :

— Rămîne, așadar, să punem lucrurile la punct joi. La revedere. Moraru plecă. Colonelul se întoarse spre Duca.

— Nu știu de ce, zise el gînditor, dar acest om nu-mi place. Are ceva... Dumenea ce părere ai ?

— Părerea mea, răspunse imediat Duca, e că trebuie să-l ajutăm în misiunea lui. De altfel nu noi îl ajutăm, ci el ne ajută.

Zicînd acestea, îl privi nedumerit pe colonel.

Căpitanul Duca fusese chemat în cadrele armatei abia cu cîțiva ani în urmă. Pînă la eliberare fusese muncitor petrolist, iar apoi, prin 1945, atras de chemarea înălțimilor, se înscrișese la școala de zbor fără motor. Termină cursul și se hotărî să se dedice definitiv aviației. În urma unui incident stupid, însă, se puse rău cu un înalt personaj din acea vreme, sus-pus în ierarhia aviației, și îi fu anulat brevetul de pilot. Desperat, Duca se angajă pilot experimentator — singurul mijloc care-i permitea să rămînă în meseria iubită. Iar pe urmă... pe urmă fu chemat în rîndul forțelor armate, ca lucrător politic. Figura îl arăta mult mai tînăr decît era. Se necăjea și chiar se supăra, ori de cîte ori cineva îi spunea că e bărbat frumos.

— Lasă-mă-n pace, frate, cu prostiile. Astea erau bune pe vremea mușchetarilor sau a spilcușilor din garda regală. Nouă ne trebuie alte calități.

Deși avînd firi foarte diferite, între Tomeanu și Duca se crease o strînsă legătură. Duca ținea foarte mult la Tomeanu ca om și

nutrea o admirație fără rezerve față de cunoștințele lui profunde de specialitate.

— Ești gata de plecare? îl întrebă Tomeanu.

— Da. Pregătirile mele de călătorie nu-s de fel complicate.

— Atunci e în regulă. Mai avem cinci ore. Ajungem tocmai la noapte. Deocamdată mă reped pînă acasă să mă schimb și să măninc ceva. Dumneata ce faci?

— Plec și eu la masă.

— Perfect. Te iau cu mașina. O luăm și pe Anne-Marie de la facultate și, între timp, mai stăm de vorbă.

Colonelul luă cascheta și, urmat de Duca, părăsi cabinetul. Mașina trăsese la poartă. Urcară și porniră spre centru.

Lăsându-se pe pernele moi ale mașinii, colonelul privi cercetător pe Duca.

— Ia spune-mi, ce-i cu dumneata de arăți așa de obosit? Nu ești cumva bolnav?

Duca zîmbi incurcat. Răspunse:

— Bolnav? Nu. Sint cam în restanță cu somnul. Am avut de pregătit un referat. Veșnicele referate... Și apoi mai e „Ro-11“!

— Da, ai dreptate, mai e și „Ro-11“...!

Căpitanul nici n-a observat cînd s-a oprit mașina. Ajunseseră în fața facultății. Anne-Marie îi aștepta. Il salută ștrengărește pe Tomeanu:

— Să trăiți, tovarășe colonel! A, dar ce punctuali sinteți. M-ați uimit.

— Dar ce e cu pachetul ăsta uriaș cu care te lupți?

— Ți-am luat, tăticule, o haină de casă. Cea veche, vișinie, a făcut un serviciu prea îndelungat. Trebuie lăsată la vatră.

Risu-i zglobiu descreeți fruntea colonelului. Anne-Marie urcă în mașină. Era nu o fată, ci o mică vrăjitoare: frumoasă, zveltă, veselă. Păru-i șaten, tuns scurt, ochii albaștri, limpezi și vii, vioiciunea și grația gesturilor o făceau să pară fetiță. Era atît de tinără, încît nu admitea să i se spună fetiță. Odată, în tramvai, uitase să ia restul. Vioaie și sprintenă, luă grăbită biletul și-și făcu loc în față. Taxatoarea scormoni în sertăraș după mărunțiș, dar cînd își înălță capul, pasagera dispăruse. A început s-o strige:

— Fetițo! Unde e fetița cu restul?

Ar fi putut să jure că avusese în față o școlăriță în șorț.

În fața parcului, Tomeanu ceru șoferului să oprească. Coborîră și-i dădură drumul la mașină.

— Să mergem pușin pe jos. Să ne mai dezmoțim.

Lîngă Tomeanu, Duca părea mult mai înalt. Umerii lui lași trădau forța omului care a făcut mulți ani muncă fizică.

Duca, sforțîndu-se să-și biruie timiditatea provocată de prezența Anne-Mariei, o întrebă:

— Și... cu învățătura cum o mai duceți?

Îi era necaz, pe sine însuși, că nu găsise decît această întrebare banală.

Anne-Marie începu să povestească cu dezinvoltură :

— Merge... Și avem la aerodinamică un conferențiar grozav. Grozav? Puțin spus: e sublim! Un bărbat, cum să spun... Seamănă chiar cu dumneata... Și ne-a ținut azi o lecție de l-am ascultat ca hipnotizați. Ulea îl cheamă. Are o minte cum de la Leonardo da Vinci n-a mai fost... Păcat că nu-l interesează decît știința.

Cu un zimbet ștregăresc, Anne-Marie mai adăugă :

— Dar nu se știe pînă la urmă !

— Vasăzică așa, ștregărițo, o apostrofă în glumă colonelul. Prea te pasionează... știința, după cîte văd !

Riseră toți trei, voioși.

Era voioșia molipsitoare a acelei frumoase zile de sfîrșit de mai.

U 3.500 KILOMETRI PE ORĂ

Plecînd de la consfătuirea convocată de colonelul Tomeanu, inginerul Roman simțea dorința irezistibilă să cînte. Încercă să fredoneze o frîntură dintr-o arie la modă — „Băsmăluța” —, dar, ca întotdeauna cînd făcea această încercare, se strîmbă singur auzindu-și vocea. Ce-i drept, talentatul constructor de avioane nu avea vocea lui Caruso. Dar, spre deosebire de afoni, care nu-și dau seama că n-au voce, Roman era conștient de această slăbiciune. Nu numai atît — aceasta îl și făcea să sufere. Dar de data aceasta, n-avea timp de supărare. Parcă toată lumea era a lui. Își zicea mereu :

— În scurt timp îmi voi vedea visul cu ochii. „Ro-11” își va lua zborul.

★

Noaptea bătea în retragere. Zorile se revărsaseră triumfătoare peste aerodromul liniștit. Era o dimineață obișnuită de vară, cu briliante de rouă sclipitoare pe pajiști, cu aerul răcoros, străveziu, îmbibat de mirosul crud al pădurii din apropiere.

Natura părea încă adormită.

Deodată, dinspre clădirile centrale ale aerodromului se auzi torcînd monoton motorul unei limuzine. Pe alocuri ce ducea spre pistă se apropia o limuzină neagră, strălucitoare. Motorul cînta în surdină, jenindu-se parcă să tulbure panorama mută a dimineții.

Cînd ajunse pe pista de rulare, mașina coti și, mărindu-și viteza, porni în direcția unui hangar de dimensiuni ciclopice¹. Cauciucurile înghițeau distanța, sfîrșind. Peste cîteva minute, mașina stopă. Primul cobori academicianul Tincu, urmat de inginerul Roman și de un ofițer superior de aviație. Fără să zăbovească o clipă măcar, Roman se îndreptă spre un avion drapat în husă ca într-o mantie largă. Aparatul avea o formă ciudată, neobișnuită. Fuzelajul se apropia de suta de metri, iar planurile, în săgeată strînsă, de o lungime asemănătoare fuzelajului, făceau ca aparatul să pară o rachetă interastrală. Botul avionului, împins mult înainte, îi dădea senzația

¹ Ciclopi — uriași cu un singur ochi, pomeniți în mitologia Greciei antice.

că privești un animal fabulos, care-și întinde gîtul uriaș cu curiozitate, minunindu-se de lumea care-l înconjoară.

Lîngă avion stătea un grup de tehnicieni și piloți experimen-tatori, împreună cu cîțiva specialiști militari și civili.

Vlad Roman era atît de emoționat, încît nici nu auzi salutul celor de lîngă avion. Cel care-l trezi din această stare fu academi-cianul Tincu.

— Ei, vezi că am avut dreptate ? „Copilul“ a ieșit uriaș, dar... bine legat. Dolofanul Gargantua¹ ar păli de invidie de l-ar vedea. Trăim epoca minunilor, dar nu a minunilor picarești, ci ale erei ato-mice ! Și acuma...

— Scoateți husele !

Ordinul ofițerului care comanda experimentarea răsună scurt, poruncitor.

Tehnicienii se repeziră la aparat, dezvelindu-l cu îndeminare.

Vlad Roman privi emoționat în ochii academicianului, rostind aproape în șoaptă :

— Dați-mi voie să vi-l prezint pe „Ro-11“.

— Hm. Ce să-ți spun... Mă bucură această cunoștință și îți mărturisesc : sînt mîndru că pot asista la primul zbor al primului avion atomic construit în patria noastră.

— Vă rog să poftiți la postul de comandă ! se auzi vocea ofi-țerului, care îl însoțea pe constructorul avionului și pe academicianul Tincu.

...Primul avion cu motor atomic, construit de inginerul Vlad Ro-man, stătea în acele clipe într-o tainică nemișcare. Soarele, care se ridicase și el mai sus, curios, își trimitea săgețile de foc, pipăind corpul alb, lucitor, al aparatului singuratic.

Cei din jurul avionului se retraseră la postul de comandă, așe-zindu-se în jurul unor aparate complicate, cu ace și indicatoare, cu ecrane gradate și luminate în mai multe culori. Lîngă avion rămase doar pilotul experimentator. Roman îl privi surprins : abia acum ob-servă că pilotul nu e nimeni altul decît căpitanul Duca. Echipat de zbor, gata să-și ocupe locul în cabină, Duca mai aruncă o privire pe cadranul cronometrului.

— Mai am 40 de secunde.

Se simțea și el stăpînit de un amestec inexplicabil de calm și en-erție, de liniște și nervozitate. Privind acest aparat ciudat, în fața ochilor minții i se perindau evenimentele vieții lui de zburător, de pilot experimentator. Cît timp trecuse din ziua cînd a încercat el în zbor primul avion ? Un deceniu ? Cel mult ! Parcă auzea și astăzi sîsiitul enervant al elicei, parcă simțea zdruncinătura pistei de pămînt. Ce viteză prinsese el atunci ? 560 km pe oră. Și se socotea atît de mîndru de această viteză de ... Și astăzi ?

Prin radio se auzi vocea celui care urma să-l conducă în aceas-tă misiune.

¹ Personaj din romanul lui Rabelais, scriitor francez (1494—1553).

— La avion!

Duca tresări. Din acea clipă deveni din nou acel pilot experimentator care știe să-și stăpânească nervii, contopindu-se cu aparatul său, executînd ordinul aceluia care dirijează lucrul pe căile nevăzute ale eterului. Se îndreptă cu pași fermi spre avion și, ajutat de cei doi tehnicieni, se urcă cu îndeminare în cabină. Cabină? Puțin spus. Era un adevărat salonaș elegant. În locul scaunului obișnuit îl aștepta un fel de canapea de piele, cu centuri și butoane de comandă, cu scobituri speciale pentru coate. Da, poziția corespundea condițiilor în care se antrenase. Viteza mare îl obliga să stea pe plan orizontal.

Se încinse la repezeală și, verificînd încă o dată declanșatorul parașutei, făcu semn celor doi tehnicieni:

— Gata!

O secundă, două, și Duca apăsă pe un buton din stînga. Auzi un pocnet surd. Aparatul se cutremură. Îi urmă însă tăcerea cea mai deplină. Cabina ermetică îl ferea de zgomotul asurzitor al exploziilor motorului. Așteptă. Se simți în largul lui, cuprins de calmul oamenilor care știu că sînt chemați să săvîrșească fapte mari. Aruncă o privire în jur. Îi răspunseră aparatele de bord, zîmbindu-i prin ochiurile lor de plexiglas. Poziția în care se găsea nu era deloc incomodă. Doar puțin neobișnuită.

— Fulger 1... Fulger 1... Te cheamă „Patria“.

Duca recunoscă prin laringofon vocea comandantului. Chemarea stației însemna că a sosit momentul. Simți cum îl cuprinde beția zborului, simți chemarea poruncitoare a unor înălțimi nestrăbătute încă de nimeni cu viteza cu care va zbura el. Cu greu reuși să-și stăpînească pornirea. Fiorul puternic al încordării și așteptării însă își spuse cuvîntul. Răspunse, cu voce calmă, comandantului:

— Patria... Te aud...

— ...Pregătește-te...

— ...Sînt gata...

Cîteva clipe de liniște apăsătoare, apoi din nou răsună vocea conducătorului zborului de experimentare. De data aceasta, tonul lui părea mai aspru, mai hotărît.

— ...Decolează...

Și, ca un ecou, prin radio îi sosit răspunsul pilotului:

— Decolez...

Avionul, cu motorul ambalat, fu cuprins de un tremur nervos. În atmosferă năvăli vuietul asurzitor al motorului. Aparatul, împins parcă de un resort nevăzut, după un scurt rulaj fișni în văzduh cu o viteză amețitoare, înscriindu-se într-o pantă bruscă de urcare. Cei de la postul de comandă urmăreau cu încordare manevra aparatului.

Academicianul Tincu exclamă entuziasmat:

— Perfect... Decolare perfectă!

În clipa următoare, pe calea undelor sosit raportul lui Duca:

— Patria... Sînt Fulger 1... Totul în regulă...

Apoi, comandantul :

- Fulger 1... Raportează dacă poți respecta itinerarul...
- ...Greu... Viteza mă depășește...
- ...Folosește numai tabloul de bord... Raportează...
- ...Mai ușor... M-am repus pe itinerar...
- ...Ia cap compas 90°... Fii calm... Încearcă să reduci motorul...
- ...Viu... Mă simt mai bine... Am dat drumul la robinetul de oxigen...

— ...Bine... Te așteptăm... Nu te nelinești...

Inginerul Roman ascultă cu încordare convorbirea radio. Era nelineștit. În gând revăzu calcule și formule, rezultatele unor experiențe amănunțite. Nu găsi nici o umbră de inexactitate! Și totuși s-ar putea ca acum... Acuma, după doi ani de muncă fără răgaz... Nu, nu se poate! Pilotul va ateriza cu bine! „Ro-11” va rezista! Știința trebuie să biruie!

Și parcă „Ro-11” voia să-i confirme cuvintele. Zgomotul de motor năvăli în zonă, acoperind totul. Din postul de comandă porniră noi ordine :

— ...Inscrie-te în panta de aterizare...

— Am înțeles... Totul în regulă...

Din pieptul inginerului Roman erupse un oftat de ușurare.

— „Ro-11” nu ne-a înșelat.

Cei din jur îi răspunseră zîmbind cu bucurie și stringîndu-i mina.

— Cine s-a indoit? Și apoi, în cabină e căpitanul Duca și nu altcineva!

...Pe pistă, urmărit de privirile grupului de specialiști și piloți, se așternu „Ro-11”. Glasu-i puternic amuți. O secundă, și cabina se deschise. Apăru chipul vesel al căpitanului Duca.

Se făcu liniște. Oamenii priveau cu uimire și admirație cînd avionul, cînd constructorii, cînd pilotul. Erau clipe cînd un grup de oameni, primii de altfel, sărbătoreau un eveniment neobișnuit — primul zbor pe un avion atomic construit de un inginer român, experimentat de un pilot român. Cu cîteva minute înainte, pe acest aerodrom, viteza sunetului fusese depășită de două ori.

Cel care rupse tăcerea solemnă fu din nou academicianul Tincu. Se părea că aceste clipe îl întineriseră.

— Fiind cel mai bătrîn din acest grup, dați-mi voie să rostesc primul cuvînt de felicitare. Pasul hotărîtor a fost făcut. Inginerul Vlad Roman a construit „Ro-11”, dovedind că există posibilități fără margini pentru mărirea vitezei și a plafonului de zbor... Vom asculta și vom ține cont de observațiile pilotului și vom aduce îmbunătățirile necesare. Pregătind „Ro-11” pentru scopul căruia i-a fost destinat, zborul în stratosferă, ne vom achita de sarcina ce ni s-a încredințat... Încă nu știm ce înălțime maximă va atinge avionul nostru. Miine însă vom ști cu siguranță și acest lucru. Sînt convinși că tovarășul Roman, împreună cu cei care-l ajută, va dovedi că în era

noastră, în epoca marilor viteze și înălțimi. nu există viteze și plafoane de netrecut.

Inginerul Roman sări în picioare la țiriitul telefonului.

— Da.

— ...

— Noroc.

— ...

— Vasăzică, la ora 20 pornim... Totul e în regulă?

— ...

— Atunci, peste 4 ore.

Lăsând receptorul jos, inginerul mai stătu câteva clipe, privind cu un fel de nedumerire telefonul. De două zile aștepta această veste. Ora asaltului stratosferei sunase.

— Dar ce s-a întâmplat, tovarășe Roman, de gesticulezi de unul singur?

Roman, mirat, se întoarse spre ușă. Era Duca.

— Cer iertare... N-am auzit soneria, se scuză Roman.

— Nici n-am sunat! Venise tocmai cineva în apartamentul vecin, așa încît, cum s-ar zice, am intrat la dumneavoastră prin contrabandă. Dacă e vorba de scuze, eu sînt acela care trebuie să le cer.

— Atunci propun să lăsăm scuzele. Mă bucur foarte mult că ați venit. Dar... nu ar trebui să vă odihniți la ora asta?

— Nu. Sînt odihnit ca niciodată. Așa că am venit la dumneavoastră să suportăm juma-juma frigurile așteptării.

Căpitanul Duca, contrazicîndu-și cuvintele, izbucni într-un ris zgomotos. Roman îl privi nedumerit. Il ia peste picior? Nu! De cînd lucrează împreună a reușit să-l cunoască pe acest om cu firea deschisă și prietenoasă. Într-adevăr, o fi neliniștit? Atunci cum poate să ridă cu atîta veselie de parcă-l așteaptă o seară de petrecere și nu o misiune de zbor la înălțimi rar atinse încă și pe un avion pe care, în astfel de condiții, încă n-a zburat nimeni? Atunci... Nu găsi nici un răspuns exact la întrebările care i se nășteau în cap. Ii veni în ajutor căpitanul.

— Poate nu mă înțelegeți sau vi se pare că veselia mea se contrazice cu cuvintele mele. Vă lămuresc: mă simt tot așa cum m-am simțit înainte de primul meu zbor. Sau poate nișel și mai așa... Dar nu despre asta e vorba acum.

— Dar despre ce e vorba?

— Am să vă fac o propunere concretă... Dinainte pregătită. Asta vă spun ca să nu mă credeți prea deștept. Aș vrea să vă cer unele lămuriri, adică, mai precis, unele sfaturi. Nici așa nu e bine zis. În sfîrșit. Aș vrea să-mi spuneți: sinteți de părere ca în acest zbor să storc totul din „Ro-11” sau... vreți doar un zbor, să zic așa...

— De reclamă!

— Cam așa voiam să zic și eu.

— Vreau să stoarceți totul din „Ro-11”. Vă dau permis de liberă trecere chiar și în ionosferă.¹

Căpitanul Duca privi insistent în ochii lui Roman. Acum părea că se poate de serios. În câteva clipe de tăcere, de fapt „s-au verificat” doi oameni care, deși se stimau și se apreciau reciproc, totuși nu erau încă perfect identificați unul asupra caracterului celuilalt.

— Asta voiam să știu. Și... acest răspuns așteptam. De acum, pentru mine totul e clar. Eu am toată încrederea în „Ro-11”.

— Și eu... în dumneata!

★

O erupție de explozii seci, tunătoare, apoi un vuiet asurzitor și pe aleea de lumini multicolore a pistei alunecă fulgerător un avion uriaș. Într-o clipă dispăru în întuneric, lăsând în urmă doar ecoul glasului său puternic.

...Căpitanul Duca, obișnuit de acum cu poziția „culcat rezemat”, își plimbă privirea liniștită pe cadranele fosforescente ale aparatelor de bord. Acul altimetruului zvicnea neconținut: 1.000—2.000—3.000—4.000—5.000—6.000 m. Vitezometrul, invidiind parcă veselia colegului său, începu și el să „flecărească”. Limba îi sări pe cifre tot mai mari: 500—800—1.200—1.800 km.

Pilotul privi ca vrăjit vitezometrul, raportînd prin radio:

— Bag motor... 2.000 km... Totul perfect...

— Ia înălțime...

— 8.000 de metri...

— Ia înălțime... Bagă motor...

— 10.000... 2.500 kilometri pe oră!

Prin laringofon, același glas poruncitor ordonă:

— Ia înălțime... Bagă motor...

— 13.000... 3.000...

Duca, cu o mișcare îndeminatică, apăsă un buton de pe tabloul de bord. În cabină năvăli un curent de aer proaspăt prin condensatorul special de ozon.

— Cum te simți?

— Foarte bine...

— Raportează...

— 16.000... 3.500 pe oră... Totul normal... Peste 2 minute încep lucrul.

— ...Bine...

...Undeva, sus, pe căile tainice și tăcute ale stratosferei, la 16.000 de metri înălțime, aluneca, ca o nălucă, avionul pilotat de căpitanul Duca. Stelele priveau cu scipiri reci, uluite, pe pasagerul ciudat al împărăției lor, în care rareori a pătruns omul. Era ceva strănău în această înfruntare între om și natură. Avionul, cu botul ridicat, însetat parcă de noi înălțimi, străbătea într-o goană triumfală stratosfera. În tulburătoarea liniște și în încremenirea solemă,

¹ Ionosfera este stratul de aer (foarte rarefiat) care se întinde în jurul pământului de la înălțimea de 70 km în sus.

vuietul sinistru al motorului atomic răsuna ca o poruncă imperioasă la victorie. Duca se hotări să înceapă lucrul. Raportă stației, dar, spre uimirea lui, nu primi nici un răspuns. Repetă chemarea de câteva ori fără nici un rezultat. Ce se întâmplase? Se simți deodată cuprins de o nesiguranță amenințătoare... La chemările lui, laringofonul răspundea cu un horcăit batjocoritor. Descleștindu-se din strinsoarea spaimii de câteva clipe, pilotul privi în jur. De sus, bolta senină și majestuoasă, de necuprins, îi răspundea cu o reținere imperială. Înclinind puțin aparatul, privi în jos. Simți din nou cum îl străfulgeră săgețile reci ale neliniștei. Privirea întâlni oceanul aerian învolburat, care-și gonea turmele de nori într-o goană turbată spre un țel imprecis. O învălmășeală de uriași diformi, care în fracțiuni de secundă ridicau și răsturnau monumente uriașe în continuă mișcare, gata să înghiță și să sfărâme orice și pe oricine s-ar apropia de ei. Duca tresări... Parcă natura voia să se răzbune. L-a rupt de cei de jos. Acum înțelegea de ce nu răspundea stația: între el și sol s-au intercalat nori ionizați¹. Își recăpătă calmul. Recapitulă exact ce are de făcut, apoi trecu la lucru. I-au venit în minte cuvintele inginerului Roman: „Totul, să smulgeți tot ce poate da «Ro-11»". Pe fața acoperită de broboane a pilotului apăru un zîmbet. Forță pînă la refuz motorul. Avionul tresări, continuîndu-și apoi cu minie zborul. Duca, cu ochii lipiți de tabloul de bord, execută prima manevră: un viraj larg. Aparatul răspundea prompt la comenzi. Strinse nifel virajul. Totul normal. Să încerce și mai strins? Da. Și dacă...? Fără dacă! Încordat la maximum, Duca făcu o tentativă de viraj strins. Nu reuși. Avionul nu se supunea. Se smuci cu furie, alunecînd pe planul drept. Cîteva fracțiuni de secundă — atît dură această „opunere" a aparatului. Timp suficient să trezească în Duca instinctul de vînător, voința de a nu se lăsa învins. Reveni cu o nouă manevră. Se înscriseră pe o pantă bruscă de urcare. Aparatul, cuprins parcă de spasme, de data aceasta se supuse. Lungindu-și parcă și mai mult botul, via cu minie spre stele. Merge! 17.000 de metri. Aerul rarefiat a fost biruit „Ro-11" a învins principalul obstacol! Și acum? Cu motorul în plin, pilotul dădu comanda în vederea unei pante line de coborîre. Nu simți nici o schimbare deosebită. Cabina ermetică îi asigura o protecție perfectă. Poziția orizontală îl ferea de efectele schimbărilor bruște și periculoase de presiune. Privi cu uimire marea revoltată a norilor ce se apropiau de el tot mai mult. Avea senzația că furtuna bătea în retragere în fața avionului său, care se rostogolea parcă din ceruri. Cît a durat picaajul? 5.000 de metri! Cu o mișcare lină, dar hotărîtă, Duca redresă aparatul, care de data aceasta îi răspunse docil la comenzi. Răsufilă ușurat. Sub ochelarii de zbor i se desluși selipirea fericită a ochilor. Zburînd pe plan orizontal, privi din nou în jur. Nu mai simțea nici un fel de neliniște. Conștiința biruinței goni din mintea lui umbra oricărei îndoieli. Privea cupola înstelată

¹ Nori care împiedică propagarea undelor herțiene, întrerupînd astfel legătura prin radio.

a cerului cu ochi de stăpîn. „Ro-11“, pilotat de el, obținuse victoria. Stratosfera fusese cucerită cu... 3.500 km pe oră!

— Alo, Săgeata. Aici 100...

— Te aud, sutarule... Săgeata răspunde și salută.

Duca răspunsese, aproape prin reflex, la chemarea sosită prin surprindere din partea stației de pe sol. Înseamnă că norii ionizați au dispărut. Cei de jos îl cheamă! Il așteaptă. Sint neliniștiți. Vocea conducătorului de zbor goni singurătatea din cabină. Duca simți că pe manșă, alături de mâinile lui, se aliniau și mâinile celor de jos, iar indicațiile aparatelor de bord parcă erau surisul tovarășilor de la stația terestră.

— Raportează...

— ...Totul în regulă...

— Vino la aterizare...

— Viu la aterizare...

Căpitanul Duca făcu stелеlor un semn cu mina în chip de salut, apoi își îndreptă avionul într-o pantă lină de coborîre. Urmează un nou examen! Și poate cel mai greu. Să spargi un plafon, de sus în jos sau de jos în sus, fie chiar și de cîteva mii de metri grosime, chiar și cu 3.500 km pe oră, nu este ușor. Dar e și mai greu să aterizezi cu un aparat ca „Ro-11“.

„Ro-11“, cu un vuiet de sfidare, se scufundă în valurile agitate ale norilor. Pilotul își concentrează întreaga voință și putere în miini și în ochi. Lucra cu precizie de automat. Nu-și dezlipi nici o clipă ochii de pe tabloul de comandă, urmărind atent indicațiile acelor fosforescente. Urmărea porunca aparatelor prompt și fără șovăială. Nu se lăsa cuprins nici o clipă de senzația supărătoare că gonește în gol cu o viteză fantastică, înghițind mii și mii de metri fără să zărească ceva în jurul lui.

— Alo, Săgeata...

Aparatul se cutremură parcă izbit de o stîncă, apoi o uriașă limbă de foc lumină o frîntură de clipă cabina. Duca scrișni din dinți cu furie.

— Furtună, descărcări electrice... Numai asta-mi mai lipsea!

Dar „Ro-11“ nu se lăsa impresionat de tumultul revoltat al furtunii. Își continua impetuos drumul.

— 190... 100... Sint în furtună...

— Nu-ți pierde calmul... Peste cîteva clipe părăsești zona periculoasă...

Deodată, observă că pe aripile avionului apăruse un strat de gheață. Raportă:

— Am givraj...

— Deschide robinetul 6...

Cîteva secunde mai tîrziu, avionul își relua poziția orizontală. Plafonul era spart

— Săgeata... Menține direcția... Ești în zonă de ploaie...

Pilotul calculă cu repezițiune timpul de zbor care i-a mai rămas pînă acasă: 8 minute, adică vreo 400 de kilometri. Leși din zona

de ploaie. De acum „Ro-11” plutea ca o pasăre uriașă deasupra întinderilor nopții. Ici-colo, pentru fracțiuni de secundă, pilotul zări sclipirea unor grupulețe de lumini: orașe care goneau sub avion cu iuțeala gândului. Deasupra lui se întindea însă acum un cer senin, liniștit, odihnitor, pe care pluteau nori vagabonzi, răzleți. În această incremenire mută, zborul avionului atomic, care străpungea întunericul și liniștea, părea o sfidare a omului biruitor la adresa naturii. „Ro-11” străbătea văzduhul fără zgomot, confirmând că „a trecut pe aici” doar prin glasul sosit cu multe secunde mai târziu.

Peste o oră, în cabinetul comandantului stației de experimentare, de față cu colonelul Tomeanu, cu academicianul Tincu și pilotul Duca, inginerul Vlad Roman repetă concluziile discuțiilor avute:

— Vasăzică, avem încă două probleme mari de rezolvat: problema îmbunătățirii maleabilității avionului și perfectarea aparatului radio în măsură să învingă norii ionizați.

Oamenii, fără a se lăsa îmbătați de victoria abia obținută, priveau în viitor.

S-A SPART GHEAȚA

Anne-Marie se pregătise cu înfrigurare pentru examen. Lecțiile predate de profesorul Ulea le păstra separat, orinduite cu grijă într-un dosar cu coperta albă. De câte ori nu s-a surprins privind visătoare acest dosar, mângiind cu duioșie cuvintele caligrafiate pe copertă: „Alex. Ulea. Curs de aerodinamică”. Când citea aceste lecții, parcă-l vedea vorbind la catedră. Îi auzea aievea vocea adincă, cu modulări plăcute. În astfel de clipe Anne-Marie simțea că profesorul îi vorbește numai ei, o privește numai pe ea, cu ochii lui adinci, gânditori, cu sclipiri ironice...

Anne-Marie oftă nostalgic, apoi, dintr-o dată, își reveni. Incepu să zîmbească, privind în jur. Se găsea în fața biroului conferențiarului Ulea, așteptându-și rîndul la examen. Colegii, stăpîniți de febra examenului, nu-i băgau în seamă tulburarea. Ulea era foarte exigent. Pretindea studenților examinați să vorbească „pe limba cifrelor, formulelor și definițiilor”. În această atmosferă Anne-Marie găsi locul prielnic să viseze!

— Tomeanu Anne-Marie! Urmați dumneavoastră.

Biruindu-și emoția de o clipă, intră, în pas sprinten. Suridea. Venise fără cărți și caiete de conspecte. Era îmbrăcată elegant, într-o rochiță ușoară, de croială îndrăzneată, ca pentru o plimbare la Șosea.

Se așează. Simțea că inima-i zvîcnește, gata să-i spargă pieptul. Luă un bilețel din plicul pe care i-l întinsese Ulea și-l străbătu cu privirea. Profesorul continuă să răsfoiască revista. Vocea ei îl întrerupsese.

— Sunt gata să răspund.

— Vă ascult.

— Incepu să expună teze, formule. Vorbea concis, fără cuvinte de

prisos. Se vedea că stăpânește materia. Din cînd în cînd îl fulgera cu privirea pe profesor, dar acesta părea din nou absorbit de revistă. Impasibilitatea lui o exasperase. Era gata-gata să izbucnească în lacrimi, cînd auzi vocea lui Ulea.

— Poțiți la tablă și demonstrați teorema.

Tabla se umplu în cîteva clipe de formule.

Ulea, ridicîndu-și pentru prima dată ochii din revistă, privi o clipă formulele, apoi, puțin surprins, rosti:

— Demonstrația e ingenioasă. Ce autori ați consultat?

Înșiră autorii și titlurile lucrărilor. Unele lucrări erau în rusă, altele în engleză.

— Din păcate, adăugă ea, n-am putut să folosesc cîteva interesante lucrări germane pe care mi le-am procurat cu greu; nu cunosc această limbă.

— Nu vă neliniștiți. Sîntem în aceeași situație. Putem trăi și fără autori germani.

— Totuși, meritele savanților germani în aerodinamică...

— Nu mă interesează aceste merite. Mulțumesc. Rezolvarea problemei a fost excelentă.

Felul tăios în care o întrerupsese o intimidă. Îl privi puțin cam speriată.

Profesorul însă, după o secundă de tăcere, o întrebă pe un ton calm:

— Și cum vă numiți dumneavoastră?

Dar în ciuda tonului lui liniștit, aceste cuvinte o izbiră ca un duș rece. Răspunse cu glas stins:

— Anne-Marie... adică... Tomeanu.

Profesorul notă cu un scris energic calificativul, apoi în dreapta semnă. Anne-Marie privi mîinile cu degete lungi, nervoase ale profesorului. Voia să zică ceva, dar se răzgîndi.

Ieși din sală nemulțumită, umilită. Luase examenul, asta era cert, dar Ulea răminea undeva departe, rece și distant, inaccesibil. Și totuși... Totuși trebuia să reușească. Se hotări să-l aștepte, să-l mai vadă o dată. Simțea că trebuie să-l revadă, indiferent ce s-ar întîmpla.

Pe bulevard s-au aprins luminile. Anne-Marie aștepta zgribulită, privind prin geam ochiurile de apă, în care se răsfrîngeau razele gălbui ale felinarelor.

Tresări auzind o voce în spate.

— Dumneavoastră? V-a speriat ploaia?... De altfel vă felicit pentru răspuns... cel mai bun din această sesiune.

Era Ulea. Îmbrăcat într-o haină de ploaie kaki, cu gulerul ridicat, părea și mai impunător. Anne-Marie era uluită. Știa că mai rămăseseră trei studenți de examinat. Și totuși Ulea isprăvise examenul în cîteva minute. Ba nu. Abia trecuse un minut de cînd ieșise ea din biroul lui, ceea ce însemna că... Nu, asta nu putea să creadă; însemna că el venise înadins după ea, că nu rămăsese rece la privirea ei plină de dragoste mută. Și totuși, trecuseră abia cîteva

clipe de cînd o întrebasese cum o cheamă! Anne-Marie nu putea să-și explice toate acestea, dar nici nu putea raționa acum. Principalul era că el, idolul, era în fața ei. Un val de căldură îi umplu inima, alungind toate îndoilele. Răspunse zîbind îmbujorată:

— Vă mulțumesc... Am uitat să-mi iau pardesiul și acum sînt silită să aștept pînă cînd trece ploaia.

Apoi, ca pentru sine: și... e cam frig.

— Mașina mea e în față. Vă duc acasă.

Și fără să mai aștepte răspunsul, porni. Anne-Marie îl urmă.

El conducea la volan. Anne-Marie, fericită, îl fura cu coada ochiului. Dar el tăcea, privind atent înainte. Jignită și deziluzionată, se hotări cu moartea-n suflet să-și sfîșie singură visul de aur. Ridicîndu-și trufaș capul, spuse pe un ton indiferent:

— Fiți bun să opriți înaintea cofetăriei. Aș vrea să cobor. Vă mulțumesc pentru amabilitate.

Spuse aceste cuvinte și în aceeași clipă le regretă amar. Nu, nu, nu voia să se despartă. Mai bine orice umilire. Dar era prea tirziu. Simțea cum lacrimile-i inundă ochii.

Ulea tăcea, de parcă n-ar fi auzit cuvintele ei. Peste cîteva clipe, frînă brusc mașina. Deschise ușa, coborî sprinten și înclinîndu-se declamă ironic:

— Gloria de a lua cea mai bună notă la examen își are și partea negativă: vei trebui să-mi mai suporți cîteva minute tovarășia. Frumoasei școlărițe i se decernează drept premiu o prăjitură.

În cofetărie era puțină lume. Se așezară la o măsuță. Profesorul își privi studenta și pe față i se citi un fel de uimire, amestecată cu bucurie sau mai degrabă cu amărăciune. Părea că de abia acum observă cit de frumoasă e fata care stătea în fața lui și pe care o privise, fără s-o vadă, ani de-a rîndul, cînd ea asista la lecțiile lui, răspundea la examene.

— Mă iertați, zise, că am luat inițiativa de a vă invita. Cu atît mai mult cu cit o fată atît de frumoasă ar putea să-și petreacă timpui mai plăcut decît pierzîndu-l cu un om ursuz și plicticos ca mine.

Riseră amîndoi. Discuția lincezea, dar tocmai tăcerea jenantă vorbea mai mult. Se spune că dacă doi oameni, un bărbat și o femeie, se simt stînjeniți cînd rămîn singuri, atunci fie că începe, fie că sfîrșește dragostea. În cazul de față, dragostea nu se sfîrșea. Abia începea. Cîți mari poeți, muzicieni și pictori n-au cheltuit ani de viață ca să redea în stihuri, în game ori pe pînză această sublimă stînjeneală! Ei au surprins strălucirea neobișnuită a ochilor, graiul întretăiat, dorința de a face să se oprească timpul în loc. S-ar părea că tot ce se întîmplă într-o asemenea clipă a fost cercetat, analizat, inventariat și clasificat de necruțătorii cîntăreți ai dragostei. Și totuși, de fiecare dată, această clipă e nouă și zguduitoare, neașteptată, necuprinsă în nici o formă dinainte existentă.

Anne-Marie și Ulea s-au surprins privindu-se în ochi. El fu primul care-și plecă fruntea. Părea jenat. Încercă să reia discuția spre

a-și ascunde tulburarea sub un ton glumeț. Anne-Marie însă continua să-și simtă inima copleșită de căldură. Îi privea cu nesaț pe omul adorat. Și lafăși, a doua oară în această seară, o izbiră ca un duș rece vorbele lui:

— Să plecăm.

Tocmai cind ieșeau de la cofetărie, din tutungeria de peste drum se ivi un om cu fața ascunsă în gulerul pardesiului, de sub care răzbătea doar capătul țigării aprinse. În timp ce Ulea și Anne-Marie urcau în mașină, necunoscutul traversă strada și se pierdu în mulțimea trecătorilor. Instinctiv, privirea fetei fu atrasă de acest om care-i inspiră un sentiment straniu, de singurătate, tristețe și neliniște.

...Mașina porni. Cauciucurile sfîrșiau pe asfaltul umed. Înăuntru, tăcerea era cu atât mai apăsătoare cu cât urma clipelor calde din cofetărie. Anne-Marie era atât de preocupată de gândurile ei, încît nici nu-și dădu seama că mașina se oprișe. O trezi glasul lui Ulea:

— Am sosit!... Noapte bună.

Îi deschise ușa mașinii.

Anne-Marie voi să răspundă, dar glasul i se înecă. În ochi îi străluciră, ca mărgăritarele, două lacrimi. Apoi o străfulgeră un gând. Se lipi de Ulea și-l sărută pe buze. În clipa următoare sări din mașină.

...Ploaia se oprișe de mult. Cerul era inundat de puzderie de stele. În aer plutea mireasma florilor de liliac. Luna mai își desfășura farmecele.

ANGAJATUL CEL NOU

Pe la miezul nopții se pornise o ploaie care ținu pînă dimineața. Acum pămîntul se zbicea, aburind ușor. Era o răcoare plăcută și un aer limpede, mîngietor.

Zamfir sosi încă dis-de-dimineață la punctul de control al comandamentului. Stringea în mînă un ziar împăturit, în care apăruse anunțul că se caută spre angajare un zețar și un zincograf. În deseale sale peregrinări de burlac bătrîn și nestatornic, Zamfir fusese cîndva, înainte de război, zețar la o mică tipografie din Rîmnicu Vilcea. Pe urmă, însă, părăsise această meserie ca și pe altele cu care nu se putuse împăca. Cîștigase un premiu mare la loteria „Gheorghe Stănoiu“ — la modă în acele vremuri — și se obișnuise cu viața bună. În treacăt fie zis, devenise un inveterat adept al lui Bachus, bețiv profesionist. Fu, de altfel, unica meserie din viață în care obținu o calificare acătării; în toate celelalte s-a mulțumit a fi diletant. În anii de după război, după ce tocă ultimele rămășițe ale bunăstării sale trecătoare, se apucase de o meserie în care sperase să cîștige ușor, cu puțină muncă și fără a renunța la vechile metehne.

Devenise zugrav-spoitor ambulant și-și stabilise reședința la București. Dar motivul pentru care stăruia în această meserie nu

era numai ciștișul ușor. Calitatea principală ce i-o conferea minuirea bidinelei era aceea de a putea pătrunde între zidurile caselor. Și Zamfir avea motivele sale de a pune mult preț pe această calitate.

Acum, însă, nu orice casă îl interesa pe Zamfir. Acum îl interesa comandamentul. Cu câteva zile în urmă, Zamfir încercase să afle, prin diversele și largile sale cunoștințe în lumea spoitorilor fără firmă, dacă prin comandament nu se găsea cumva ceva de spoit, de tencuit, de chituit, de zidit. Nu era. Se interesă dacă nu e rost de pus ori de reparat parchete (se pricepea și la aceasta). Nici asta nu era. Nereușita îl mihnise. Și iată că deodată i se deschideau porțile comandamentului: se căuta un zefar. Bucuria lui Zamfir era mare.

Degeaba ar fi încercat, însă, cineva să-i citească pe față semnele acestei bucurii. Zamfir stătea pe un scăunel, în odăița punctului de control, strîngea în mînă ziarul cu anunțul, și fața-i uscățivă, plină de încrețituri, nu lăsa să se întrevadă nimic din ceea ce gîndea. Aștepta și atîta tot. Aștepta cu răbdare.

Intr-un tirziu veni dinăuntru un ostaș, care-l însoți la biroul ce se ocupa pe angajările. Zamfir îl urmă în tăcere. Nu-l întrebă nici măcar, așa cum se obișnuiește deschiderea discuției cu un ostaș, din ce județ este. Doar atît: îi ceru o țigară, dorință pe care soldatul i-o îndeplini imediat. Și, ca întotdeauna cînd îi faci cuiva un bine cit de mic, ostașul îl privi cu simpatie. E o meteahnă de cînd lumea a filantropilor cinstiți și naivi de a-și simți inima încălzită de propria lor bunătate. Ostașul n-avea de unde să știe că Zamfir avea țigări destule și că ceruse nu din zgîrcenie, ci tocmai pentru că, fără să fi fost vreodată cit de puțin psiholog versat, cunoștea totuși unele lucruri necesare pentru a intra în sufletul omului, necesare succesului în munca ce-o îndeplinea.

În birou Zamfir fu primit de un locotenent tînăr, cu mustață blondă. Formalitățile se făcură repede. Se stabili ca a doua zi să se prezinte la lucru spre a face probă de cunoștințele sale.

În după-amiaza acelei zile, Zamfir lipsi de la bufetul „Brădet“, supranumit cu duiosie de clienții săi cu titlul onorific de „Athenée Brădet“, ceea ce totuși nu-i miră pe comesenii săi, obișnuiți la această oră a-l avea în mijlocul lor, la solemnă oficiere a lîtruței de țuică. I-au motivat ușor absența:

— O fi ciupit vreun ciubuc, vreo cameră de spoit!

Zamfir, însă, nu „ciupise“ nici un client neașteptat. O chestiune mult mai serioasă îl abătuse de la programul zilnic și de la rația cotidiană de țuiculiță bătrînă.

Pe la ceasurile opt de seară, el coborî din remorca tramvaiului 7 în șoseaua Pantelimon și se-nfundă pe una din multele străzi botezate cîndva cu numele unui ilustru necunoscut — Petrescu. Sună la poarta casei ce purta tăblița cu numărul 18 D. Era o casă mai izolată la capătul străzii, dînd din spatele ogrăzii într-un maidan amenajat în scuar. Un tînăr voinic, cu cămașă cadrilată, în culori aprinse, îi ieși într-o întîmpinare. Aruncară o privire în susul străzii,

apoi intrară. Gazda îl conduse în casă. Înăuntru era răcoare și plutea mireasmă de busuioc, ca în casele gospodariilor de la țară. Gospodarul era singur.

— Domnule Zamfir, zise gazda, te-am așteptat cu nerăbdare și te ascult.

— Cucoane, vești bune! Da' mi-i gitlejul cam uscat de așa arșiță. Ia vezi, n-ai colea pe poliță...?

Gazda se sculă de la locul său, ieși în tindă și aduse un clondir aburit. Ochii lui Zamfir sticliră.

Inchinară primul păhărel.

— Zi, nea Zamfire. Bucură-mă cu veștile dumitale.

— Păi, sintem pe drumul cel bun. De miine sînt omul lor. Angajat civil. Zejar.

Și Zamfir îi povesti în amănunțime tărășenia cu angajarea. Stăpînul casei asculta atent, în tăcere. Din cînd în cînd, ridica pîntecosul clondir și umplea alene păhărelele. Zamfir își încheie povestirea, rămînînd cu ochii la gazdă:

— Acum, adăugă el, spune-mi ce am de făcut. Și nu uita plicul!

— Ai răbdare, domnule Zamfir, îl apostrofă gazda. Te și înfigi la plic. Nici n-ai început să miști măcar un deget, și, gata, banii! E destul timp și pentru treaba asta.

— Ba eu n-am destul timp pentru treaba asta, îl îngînă Zamfir înciudat. N-am destul timp!

— Bine, bine, îl liniști gazda. Te întărești singur ca un cocoș. În meseria noastră nu merge cu astfel de...

— Ba pe mine să nu mă-nveți!

Gazda îl fulgeră pe Zamfir cu privirea, dar într-o fracțiune de clipită își luă seama și-și îndulci vocea.

— Ei-ei, grozav ești. Nu știi de glumă.

Se sculă, ieși iar din odaie și se întoarse cu un pachetel înfășurat în hîrtie de ziar.

— Uite plicul. Acum te-ai liniștit?

Zamfir desfăcu hîrtia și numără pachetele dolofane de hîrtie nou-nouă. Erau trei — șapte mii cinci sute de lei. Cumpăni ceva în gînd, apoi spuse cu un glas din care parcă dispăruse arțagul:

— Acum te ascult.

— N-am să lungesc vorba. După cum ai spus-o adineauri, de miine te prezinți la lucru. Ai grijă: să fii treaz și dibaci. Trebuie să le faci o impresie bună. Le spui celor din atelier că ești „muncitor vechi“, din tată-n fiu. Să te pui bine cu ceilalți muncitori. La început, cu cei în uniformă să nu te bagi. Să dai de înțeles că nu te interesează nimic pe lume afară de meserie. Asta să-ți fie... vigilența.

Ultimul cuvînt îl spuse apăsător și cu o ușoară strîmbătură, arătînd că-l folosește în deridere. Tăcu o clipă, apoi încheie:

— Asta-i tot. Ține bine minte cele ce ți le-am spus!

★

Cam la o săptămână după aceasta, într-o dimineață, aghiotantul intră în biroul colonelului Tomeanu, raportînd că un muncitor din tipografia comandamentului, pe nume Zamfir, dorește să fie primit într-o chestiune personală. Colonelul Tomeanu tocmai se pregătea să plece la minister, dar auzind acestea își scoase chipiul și mănuișile, se așază la biroul său și ordonă ca Zamfir să fie invitat înăuntru.

Zamfir intră privind timid în jur. Colonelul îl pofti să șadă în fotoliu și să-și spună păsul. Zamfir se codi cîteva clipe, apoi îi dădu drumul :

— Uite ce, tovarășe colonel. Ți-o spui deschis, muncitorește. Mie nu mi-e frică de nimeni și-mi place să spun adevărul în față. Neam de neam muncitori sîntem în familia mea și nu mă pot purta altfel decît...

Aici Zamfir se opri, pîrînd a-și căuta cuvintele, fiind în prada unei mari minii cu greu stăpînite. Dădu din mină și încheie :

— ...Nu mă pot purta decît deschis, muncitorește.

Colonelul îl ascultă din ce în ce mai mirat, nereușind să înțeleagă ce urmărea omul din fața sa.

— Dar spune-mi, tovarășe, ce te-a tulburat așa de tare ?

— Asta m-a tulburat, izbucni Zamfir, că la dumneavoastră, aici, în inima armatei populare, sînt tolerați dușmani ai poporului.

Colonelul deveni atent. În ciuda cuvintelor umflate pe care le folosea Zamfir, cuvinte care impresionau neplăcut, cele ce spunea erau lucruri grave, care meritau o atenție deosebită.

— Despre cine vorbești ?

— Despre șeful zefăriei.

Zicînd aceasta, Zamfir răsufală ușurat, de parcă ar fi scăpat de o povară ce-l apăsase.

— Tovarășul Manole ?

— Da.

— Ei, ce-i cu el ? De ce e dușman al poporului ?

— De ce ? Cum de ce ? Păi dumneavoastră știți cine-i dînsul ? Știți ce-a făcut în timpul rebeliunii ? Eu v-o spun deschis, muncitorește, aici e o lipsă de vigilență. Acest Manole...

Și Zamfir începu să depene o istorie lungă și încălțită despre Manole. Din spusele lui reieșea că acest Manole e cel mai fioros ucigaș de pe fața pămîntului.

Colonelul ascultă, fără să-l întrerupă. Cînd Zamfir termină, colonelul îi mulțumi, îi strînse mîna, promise să studieze cu atenție cele aflate și-l rugă să poftască peste două zile pentru a-i da noi amănunte.

Zamfir acceptă, zicîndu-și în gînd :

„He, he, miine, vericule, cine știe pe unde oi fi. Prinde orbu' — scoate-i ochii. Deocamdată ți-am turnat destule bazaconii. Te-am înveselit, dar mi-am atins și eu ținta : ardeam de nerăbdare să fac cunoștință cu biroul tău și să văd la față safeul tău. La noapte...”

Zamfir ieși din birou, urmat de colonel, și se-ndreptă spre atelier.

Se duse întins la Manole și începu să-i povestească plin de veselie cum că a fost „la raport la tovarășul colonel“, că-i ceruse un ajutor fiindcă e fiul său bolnav (Zamfir n-avea nici un fiu), cum că colonelul îi aprobase trei sute de lei și cum că colonelul i-ar fi declarat: „Pune-te bine cu tovarășul Manole, ascultă-l, dinsul e un om de bază, pe care-l prețuiesc mult“.

Manole nu prea pricepu ce rost puteau avea aceste aprecieri entuziaste și neașteptate ale colonelului. Era un muncitor sirguincios, dar modest și nu se afirmase niciodată în așa fel încît să iasă în evidență. Dădu din umeri, spunindu-și:

„Cine știe, dacă spune asta, așa o fi!“

CADAVRUL MISTERIOS

Destul de agitat, Zamfir năvăli în cameră. Stăpinul casei de pe strada Petrescu din Pantelimon împinse spre el un scaun și dădu să toarne un păhărel de tescovină. Dar Zamfir refuză să bea.

— Deseară, spuse el gîfîind, deseară trec la acțiune.

— Asta mă bucură. Dar ai pregătit lucrurile?

— Totul e pregătit.

— Spune. Mă interesează fiecare amănunt.

— Azi lucrăm și după-amiază, așa că am să stau în comandament pînă mai tirziu. Asta-i una. Am făcut o recunoaștere în cabinetul comandantului. Asta-i a doua. Deseară e santinelă la poartă un soldat cu care m-am împrietenit. Asta-i a treia. Dă-mi uneltele de care am nevoie și la noapte ai drăciile alea.

Zamfir isprăvi, privind triumfător pe interlocutorul său.

— Ce zici? Bună treabă face Zamfir!

Celălalt, însă, părea să nu se lase cuprins atît de ușor de entuziasm.

— Zici că lucrezi și după-amiază. Deci o să lucreze și colonelul. Cum ai să-i cotrobăiești atunci prin cabinet? Sau nu cumva v-ai înțeles să te ajute să-i spargi safeul și să-i furi secretele?

— Stai, frate, lasă, acum glumele, se supără Zamfir. Lucrăm numai noi, zețăria. Iar colonelul a plecat. Mi-a spus aghiotantul: „Ai avut noroc. Tovarășul comandant tocmai voia să plece. Dacă veneai cu cinci minute mai tirziu, ar fi trebuit să-l aștepți pînă poi-mîine“. E limpede?

— Da. Din partea asta e în regulă. Dar cu santinela? Cum de te-ai împrietenit cu soldatul? Ți-am spus doar să te ferești de cei în uniformă.

— Îți vine ușor să dai comenzi și să stai aici, în culcușul moale, și să dai dușcă după dușcă, în vreme ce Zamfir, sireacul, își pune capul la bătaie. Soldatul e ăla de l-am cunoscut cînd am venit să mă angajez. Îi cerusem o țigară. Pe urmă, în vreo trei rînduri, am mai stat de vorbă. l-am zis că am și eu un băiat în armată. De atunci, de cite ori e de serviciu, nici nu mă controlează la legitimație. Poți să-mi dai să introduc cu mine înăuntru și un coșcogea-

mite pian, darămite o gură de lup. Ei, hai, slăbește-mă cu ancheta și dă-mi degrabă uneltele. Nu mă mai fierbe atîta, ce dumnezeu!

Celălalt, văzîndu-l atît de hotărît, se mai înduplecă:

— Bine, nea Zamfir, atunci treci la acțiune.

Ieși din casă, cobori în pivniță și se întoarse purtînd ceva sub haină. Ii întinse lui Zamfir obiectele aduse:

— Uite, asta e „gura de lup“. Știi cum se minuieste, nu? Intr-o clipită taie cel mai bun blindaj de oțel. E fabricată după o invenție care n-a primit brevet oficial, dar a adus și așa mulți dolari autorului ei. Așa. Iar acesta e un pistol. Nu-i nevoie să-ți explic la ce folosește. E fără zgomot. Nu sta pe gînduri. La primul semn de primejdie, trage. Apoi sări pe fereastră. Restul nu te privește. Iau eu măsuri ca să-ți acopăr retragerea. Numai atîta ține minte: la prima amenințare, nu sta pe gînduri, trage în plin.

— De asta să nu te îndoiești, răspunse prompt Zamfir. Dar am credința că nu va fi nevoie.

— Atunci, cu bine.

Zamfir se întoarse la comandament. La intrare, soldatul îi răspunse la salut zîmbind prietenește. Aceasta îi păru a fi un semn bun. În atelier, abia își stăpinea neastîmpărul. Aștepta ca pe ghimpi căderea serii. Dar orele treceau greu, tirîndu-se cu încetineală de mele, iar ziua de iunie e tare lungă, mai ales pentru cel ce iubește întunericul și-i frate cu bezna.

În sfîrșit se făcu seară.

Zamfir așteptă momentul stabilit și se strecură afară din atelier. Traversă curtea și, ca o umbră, pătrunse în pavilionul în care era biroul comandantului. Întîlni vreo doi-trei ofițeri, care treceau pe coridor, dar pășea atît de ferm și preocupat încît nu dădu nimănui de bănuît. Și chiar de l-ar fi întrebât cineva ceva, el era pregătît: i-a spus comandantul să vină la birou la el.

Nu-l întrebă însă nimeni nimic.

Biroul colonelului Tomeanu era la capătul unui coridor lung, la parter. Din coridor, intrai într-un antreu, în care stătea aghiotantul. Biroul dădea în grădină. Dîncolo de grădină, mărginită de un frumos grilaj de fier forjat, era strada. O stradă liniștită și umbroasă, cu allee de castani.

Zamfir se temea că ușa va fi încuiată. Ar fi trebuit atunci să folosească șperaclul, ceea ce l-ar fi întirziat și ar fi putut fi observat. Încercă ușurel clanța și constată, cu bucurie, că e deschisă. Împinse ușa și dispăru înăuntru.

Trecură cîteva minute. Dinăuntru nu se auzea nici un zgomot. Probabil că reușise să ajungă la safe și acum lucra. Dar nu: dintr-o dată, o bubuitură asurzitoare răzbătu afară. Apoi aproape în aceeași clipă, ușa se deschise, trîntită de perete. Se ivi santinela, cu o față pe care era întipărită groaza. Soldatul dădu alarma. În cîteva clipe sosi în goană comandantul gărzii, însoțit de o grupă de soldați înarmați. O dată cu ei sosi și căpitanul Moraru.

În anticamera colonelului Tomeanu, li se înfățișă un tablou sinis-

tru: un om în vîrstă zăcea pe podea, cu un picior zgîrcit și cu miinile aruncate înlături. Fața-i era galbenă ca ceara și din frunte i se prelingea o șuviță de sînge.

CINE-I UCIGAȘUL?

Un amator oarecare al romanelor lui Conan Doyle ar fi rămas dezamăgit dacă l-ar fi urmărit în acea noapte pe căpitanul Moraru. Acesta nu amintea nici pe departe figura enigmaticului Sherlock Holmes. Căpitanul Moraru luă cunoștință cu mult sînge rece și cu o mină obosită de cele întîmplate. El nu căută amprente digitale pe sobă, nici urme de fum de țigară pe tavan, nu extrase nici o probă de praf de pe tălpile încălțămintei mortului și nici nu se interesă dacă victima purtase bretele ori nu.

Totuși, dacă bătrînul și taciturnul Holmes ar fi fost personal de față, mai mult ca sigur că s-ar fi arătat mulțumit de cele văzute.

Căpitanul Moraru examinează cu calm, aproape cu răceală, scena ce i se înfățișa în anticamera colonelului Tomeanu. Examinarea dură foarte puțin. El nu-și luă nici un fel de note și nu fotografie nimic. Dar dacă cineva l-ar fi bănuit de superficialitate, s-ar fi înșelat amar. Adevărul este că, deși tînăr, căpitanul Moraru era un om cu o bogată experiență în profesia sa, dotat cu un fin spirit de observație și cu o mare putere de intuiție. De aceea nu-i de mirare că în momentul cînd pășea pragul camerei, el știa deja ce se ascundea în spațiile dramei petrecute. N-avea nevoie să măsoare dimensiunile încăperii, să ciocănească pereții dacă nu sună a gol și să examineze înălțimea zidului de la fereastră spre sol, deoarece toate acestea le făcuse încă cu mult înainte.

Moraru ar fi putut să-și pună întrebarea: „Ce a căutat individul? Care a fost mobilul tentativei sale?”

Ar fi fost însă o întrebare inutilă. Era limpede ce căutase intrusul: faptul că avea asupra sa „gură de lup” dovedea cu prisosință că nu venise nici să fure vreo scrumieră și nici să ceară autografe pe un album de suveniruri. Venise să spargă safeul. Iar în safe căuta planurile noului avion. Îl atrăsese „Ro-11” și plătise curiozitatea.

Căpitanul Moraru ar fi putut să se arate nedumerit asupra pricinii misterioasei morți a mîsurului nepoțit din anticamera colonelului. Dar și în privința acestui capitol, Moraru știa mult mai multe decît se putea constata la prima vedere. E drept că arma de care se folosise individul fusese pulverizată de explozie, și nu putură fi găsite decît bucăți din ea, înșifte în pereți și în covorul de pe parchet. Calibrul glonțului, de asemenea, abia urma să fie identificat. Totuși rana explica îndeajuns enigma: pistolul fusese în realitate o mașină infernală. Glonțul nu ieșise prin gura țevii, ci prin spate, înspre trăgător. Pesemne organizatorii atentatului nu prea aveau încredere în agentul lor. Și, atunci, și-au făcut următoarea socoteală: să-l înarmeze cu pistolul bumerang; dacă acțiunea va reuși, totuși va fi în regulă, iar dacă nu va reuși, el va folosi pistolul, se va auto-

extermina, fără să vrea, și va duce în mormînt taina sa. Principiul potrivit căruia „numai morții tac din gură“ era în mare cînstă la vechii pirați și, după cum se vede, și la pirații din zilele noastre.

Moraru nu numai că își dădu repede seama despre acestea, dar le și explică în amănunțime și cu o ciudată limbuție celor de față, ba chiar și altor persoane care se nimeriseră prin comandament la acea oră și care auziseră despre incident.

Unora acest lucru li se păru condamnabil :

— Tovarășul acesta e cam palavragiu, lipsit de vigilență.

Moraru, însă, părea că nu se sinchisește de nimic și nu urmărește decît să-și creeze o aureolă, făcînd paradă de perspicacitatea sa.

Nimeni însă nu bănuia că Moraru se prefăce înadins a fi gură-cască ; nimeni nu bănuia că el urmărește un scop știut doar de dinsul prin colportarea știrii despre cele întîmplate lui Zamfir.

Intr-adevăr, Moraru urmărea un țel misterios. De fapt, el pusese ochii pe Zamfir chiar din momentul cînd acesta se prezentase spre angajare. De aceea își propusese să-l studieze pe nesimțite. La început, bănuise că datele personale cunoscute de serviciul de cadre privind pe noul angajat al zefăriei — Zamfir Radu — erau false.

Dar bănuiala nu se adevăra. Temerile sale asupra identității lui Zamfir s-au dovedit neîntemeiate : Zamfir își declarase identitatea reală, ca orice om cînstit. În schimb, Moraru află că, în atelier, Zamfir răspundea despre persoana sa amănunte din cele mai fantastice, chiar contradictorii — unii îl știau căsătorit, cu cinci copii, alții că e văduv și fără copii, unii îl știau fost violonist, alții tipograf din tată în fiu. Aceasta putea să însemne că în confidențele sale cu colegii de atelier Zamfir inventa sub inspirația nestabilă a singelui de prună. Totuși, aceasta mai putea însemna și altceva. De aceea, Moraru își urmă mai departe investigațiile. Faptul că la cadre Zamfir își declarase datele și adresa reală îi ușură misiunea. El putu să-i afle nu prea greu obiceiurile, tabieturile, cercul de cunoștințe de la „Athenée-Brădet“ și celelalte. Dar toate acestea nu întemeiau presupunerea că omul ar putea fi acuzat de legături necurate. Nu exista absolut nimic compromițător.

Așa stînd lucrurile, căpitanul Moraru fusese cît pe ce să-l lase în pace. Totuși hotărîse să mai încerce o verificare : să stea de vorbă cu prietenii de chef ai lui Zamfir.

Zis și făcut. Își puse haine civile și se duse la bufetul „Brădet“. Știa că la acea oră Zamfir e la atelier, deci nu-l putea stîngheri în acțiunea sa. Zări pe conviviul lui Zamfir stînd la o masă mai în fund. Nici unul dintre ei nu-l cunoștea. Moraru comandă o friptură și în așteptare se prefăcu a dezlega cuvinte încrucișate. Între timp însă, observa atent cele ce se petreceau în jur, pîndind un prilej să intre în vorbă cu oamenii care-l interesau, fără a le trezi bănuieli. Nu trebuia să aștepte mult, și treaba nu fu cituși de pușin complicată : bețivii reușiseră să se încălzească și nu erau deloc distanți. Unuia dintre ei îi căzu pe jos șapca și tot el, fără să simtă, o călca în picioare. Moraru, curtenitor, îi atrase atenția. Celățeanul se arată de o

recunoștință agasantă, specifică stării în care se afla după al cincelea păhărel. De aici și pînă la invitația de a uni mesele era doar un singur pas. Acest pas fu făcut, și Moraru primi fără codeală. Nu refuză nici țoiul de țuică. La început, ținînd seamă de noul lor oaspe, ei făcură o demonstrație de înalte maniere, concentrîndu-și discuția asupra rarității oamenilor politicoși în general și a rarității unor oameni ca Moraru în special. Bețivii sînt însă foarte rar ipocriți, de aceea discuția se încălzi, reveni la sfera ce le era cea mai familiară: anecdote fără perdea, întepături reciproce tot așa și exprimate în cel mai autentic limbaj de tavernă. Se succedară apoi amintiri de la diferite crame... Moraru ascultă un timp, dar, pe nesimțite, se strădui să aducă vorba despre Zamfir. Le spuse că-i vedea mereu împreună cu un bărbat... (aici descrie semnalmente lui Zamfir) și, că de la o vreme, personajul absentează. Ei se grăbiră să-l informeze că acesta e de la o vreme foarte ocupat. Cu ce? Asta nu știau prea sigur. Unul afirmă chiar că Zamfir a murit. Era gata să jure că l-a și văzut cu propriii ochi mort, sub masă, într-o circumă din Tei. Dar ceilalți tăbăriră asupra lui, făcîndu-l „mincinos scirbos” și jurînd solemn că lui Zamfir nu i se poate trage moartea din beție, ci, cel mult, din sete. Și cum Zamfir bea în continuare, înseamnă că trăiește. Prin această profundă meditație, statornicii clienți ai „Brădet”-ului au dezvoltat pe o nouă treaptă faimoasa sentință a lui Descartes¹: „Cogito — ergo sum”, adică „Cuget — deci exist”. Dar dinșii nu-și dădură seama de performanța filozofică realizată și, în consecință, nu cerură nici glorie și nici drepturi de autor. Moraru, la rîndul lui, n-avu chef să-i inițieze în tainele gîndirii cartesiene, deoarece îl preocupa altceva în acel moment. Moraru căuta să-i tragă de limbă, să afle ceva nou despre Zamfir. Dar bețivii băteau apa-n piuă. Tocmai cînd începuse să-și piardă răbdarea, își văzu eforturile, pe neașteptate, răsplătite. Unul dintre comeseni își exprimă indignarea că Zamfir îi lipsește de societatea lui din motive meschine: „Se ferește de noi — îi reproșă el în contumacie — fiindcă a intrat în parale”. Acest amănunt îl făcu pe Moraru să-și înzecească atenția. Astfel află el că sumele de care dispunea în ultimele zile Zamfir erau neobișnuite înainte la el. De unde le avea, asta nu se știa. Zamfir nu voia să-și divulge taina, iar prietenii săi — într-o oarecare măsură — îi înțelegeau discreția: știau și ei că atunci cînd ești ambulant și dai peste un client generos, cauți să-l păstrezi ca să nu ți-l fure alții. Ei își aduceau însă aminte că într-o seară, fiind foarte afumat, Zamfir începuse să bolborosească ceva. La un moment dat, vorbele-i deveniră mai clare. Zamfir repeta monoton, de parcă ar fi vrut să memoreze, următoarele cuvinte:

— Ionescu-Petrescu 18 D.

Comeseni bănuiră imediat că e vorba de faimosul client generos al lui Zamfir, însă n-aveau de gînd să i-l răpească. Astfel chestiunea rămăsese uitată. Aflînd acestea, căpitanului Moraru nici nu-i trebuî mai mult. Mintea-i lucra cu febrilitate.

¹ René Descartes (1596—1650), filozof francez.

„S-ar putea — își spunea el — ca totul să fie o pălăvrăgeală goală, de bețivani. Dar nu-i exclus ca cele spuse de ei să mă pună pe pista cea bună. Dar să le iau la rînd, sistematic. Așa: în primul rînd banii. Zamfir își sporise brusc veniturile. Leafă nu luase încă. Deci banii i-a luat de la «ei». Bun. Mai departe. Avem: «Ionescu-Petrescu». Și mai avem și o cifră, mai bine zis un monom: «18 D». Asta poate să însemne că misteriosul generos se cheamă Ion Petrescu, ori Petre Ionescu, ori Ionescu de pe strada Petrescu, ori Petrescu de pe strada Ionescu. Poate însă să nu însemne absolut nimic decît trîncăneala cea mai prostească și cea mai abjectă din lume! Limpede, nu? Grozav de limpede!”

Întors în biroul său, Moraru scoase dintr-un raft ghidul străzilor din București și căută strada Ionescu. Altă surpriză îl aștepta: acest nume îl purtau nu mai puțin de 24 de străzi împrăstiate în toate raioanele capitalei. Ele eternizau memoria unor lonești civili, dar mai ales dovedeau că loneștii au o pasiune veche pentru militarie, ceea ce ne-a făcut să avem în București o stradă soldat Ionescu Horia, alta — caporal Ionescu David, apoi sergent Ionescu Ilie, plutonier Ionescu Petre, sublocotenent Ionescu Gh. și tot așa din ce în ce mai sus pe ierarhia militară pînă la locotenent-colonel Ionescu Paul. Cu răuticioasă bucurie, căpitanul Moraru constată că ierarhia militară a străzilor Ionescu nu depășește treapta coloneilor. Stăpînit de același simțămînt, întoarse filele ghidului la pagina unde era strada Petrescu. Cu bucurie luă cunoștința aici că Petreștii, mai modești, n-au gratificat cu numele lor decît șapte străzi. Și pe deasupra, unul dintre ei — Zaharia Petrescu — era și general.

Fiindcă străzile cu numele Petrescu erau mai puține, Moraru se hotărî să-și înceapă investigațiile de la varianta că persoana de la care primise Zamfir bani ar fi fost un Ionescu de pe una din străzile Petrescu, locuind la numărul 18 D. Fără să mai zăbovească, îi îndreptă această misiune unui subaltern, care porni imediat la fața locului. Din păcate, însă, pe Moraru îl aștepta o nouă și neplăcută surpriză: nici una din aceste străzi n-avea numărul 18 D. Fără să se descurajeze, ordonă subalternului să verifice și cealaltă variantă. Dar nici străzile loneștilor n-aveau numărul căutat. Dezolat, Moraru era gata să abandoneze dezlegarea acestei șarade, cînd își aduse aminte că există o stradă Petrescu — mai precis: Petrescu XI — și în cartierul Pantelimon. Cîndva, în prima tinerețe, Moraru își avusese acolo romanul său: îndrăgise o fată care locuia acolo. Moraru se grăbi să ajungă la fața locului. Dar încă o surpriză îl aștepta: nu o stradă Petrescu, ci mai mult de zece purtau același nume, numerotate cu cifre romane, ca la capetele încoronate: Petrescu I, Petrescu II ș.a. m.d. Iar numărul fatidic — 18 D — figura nu pe una, ci pe trei dintre străzi. După ce străbătu în goană toate străzile și constată aceasta, rămase amețit de căldură, osteneală și uimire. Totuși, motiv de supărare n-avea. Dimpotrivă. Deci, după ce răsuflă puțin, se duse la circumscripția de miliție să se intereseze cine sînt locatarii celor trei case cu numărul 18 D. Intr-adevăr, unul dintre ei era Ionescu. E inu-

til să încercăm a ghici bucuria lui Moraru cînd ajunsese în posesia acestei informații. Ii venea să-l sărute de bucurie pe sergentul-major, care, rămas singur în sediu să infrunte canicula amiezii de vară, se grăbi îndatoritor să-i dea informațiile cerute. Și încă ce informații prețioase!

Reintors în biroul său de la comandament, recapitulă datele culese și luă măsuri. În primul rînd îl puse sub supraveghere pe Zamfir. În al doilea rînd, ordonă să fie observată căsuța de pe strada Petrescu.

Timp de cîteva zile nu se întîmplă nimic. Apoi, i se aduse la cunoștință că Zamfir s-a prezentat la raport la colonelul Tomeanu. Aflînd despre aceasta, Moraru își ascuți atenția și ordonă să fie accentuată paza instituită atît asupra acestuia cît și a lui Ionescu. Intr-adevăr, în aceeași zi, primi raportul că Zamfir apăruse pe strada Petrescu, intrase în casa cunoscută, unde zăbovisese cam o jumătate de oră.

Din acel moment Moraru intră el însuși, direct, în acțiune. Cînd Zamfir ieși din atelier și se îndreptă, sub protecția întunericului, spre cabinetul comandantului, îl arestă. Zamfir fusese luat complet prin surprindere, astfel încît nu avusese timp să opună nici un fel de rezistență.

Aceasta însă nu era totul. Planul lui Moraru era mult mai complex. El voia ca spionii să nu afle de arestare, să nu se alarmeze, să creadă că Zamfir și-a dus taina în mormînt. Astfel, Moraru voia să-i lase să-și urmeze liniștit planurile, să-i atragă în cursă și să prindă întreaga rețea. Cu ajutorul involuntar al lui Ionescu, căpitanul Moraru era încredințat că va da de urma lui Senior și a lui Mefisto.

Iată de ce înscenase Moraru falsa ucidere a lui Zamfir și făcu în așa fel încît știrea celor petrecute în cabinetul colonelului să se împrăstie. Era sigur că spionii dau tircoale, că vor afla despre moartea lui Zamfir și astfel vor cădea în propria lor capcană.

Bineînțeles, în acest timp, Zamfir stătea liniștit la arest. Rolul „victimei“ fusese jucat cu multă măiestrie de către un subordonat al lui Moraru, care, totuși, nu făcuse niciodată pînă atunci teatru. Simularea dramei din anticamera colonelului reușise de minune.

(Continuare în numărul viitor)

Pentru a vă asigura primirea regulată a revistei „Știință și Tehnică” și a colecției „Povestiri științifico-fantastice” în perioada concediilor de odihnă și a vacanței de vară, prelunghiți-vă abonamentele din timp.

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică” și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice” se primesc până cel mai târziu în ziua de 23 a lunii, cu deservire în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sațe, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

Prețul abonamentelor la colecție:

3 luni	9 lei
6 luni	18 lei
1 an	36 lei

APARE DE TREI ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU